

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT.

HET AFBETALINGSCONTRACT OF DE VERKOOP OP TERMIJN.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep te Gent. — 4e Kamer. — 26 Oktober 1932. — Ongeval. — Aansprakelijkheid, op burgerlijk gebied, voor de gevolgen.

Burgerlijke Rechtbank van Dendermonde. — 13 Juli 1932. — Strafrechtelijke aansprakelijkheid. — Door het gevolg gequalificeerde vanbedrijven. — Veroorzaking. — Onrechtstreekse, middellijke en niet-

voorzienbare gevolgen. — Samenhang van schuld en toeval.

Kinderrechtbank van Antwerpen. — 20 September 1932. — Verantwoordelijkheid. — Gevaarlijk werktuig. — Toezicht. — Onderwijzer.

NEDERLANDSCHE ADVOCATEN-VEREENIGING. — Specialisatie en uitbreiding van het arbeidsveld van den advocaat.

WETGEVING.

MEDEDEELINGEN.

RECHTERLIJK LEVEN.

De Vervlaamsching van het Gerecht

Algemeene Vergadering van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden te Antwerpen, op Zaterdag 17 December, a. s., in de Assisenzaal van het Gerechtshof, om 3 uur

Voor de verkiezingen was er eene Algemeene Vergadering van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden belegd geworden op 19 Oktober l. l. ten einde het voorstel van wet betreffende de Vervlaamsching van het Gerecht, zooals het uitgewerkt was geworden door de Commissie aangesteld door den Bond, ter stemming te leggen.

Ten gevolge van de verkiezingen moest deze vergadering uitgesteld worden.

De Bond der Vl. Rechtsgeleerden heeft echter geen tijd verloren. Vrijdag avond vergaderde te Antwerpen het Bestuur met een groot aantal parlementsleden van alle partijen en in deze vergadering is de laatste hand gelegd aan het wetsontwerp dat onmiddellijk bij het hernemen der parlementaire werkzaamheden zal neergelegd worden.

Dit ontwerp zal thans onderworpen worden aan de goedkeuring der leden van den Bond op de Buitengewone Algemeene Vergadering die zal plaats hebben te Antwerpen in de Assisenzaal van het Gerechtshof op Zaterdag 17 December a. s., om 3 uur.

Mter DELWAIDE zal het ontwerp van den Bond uiteenzetten, waarop bespreking en stemming zullen volgen.

Het is volstrekt noodzakelijk dat op deze Vergadering alle leden van den Bond zouden aanwezig zijn.

Voor een gezamenlijk avondmaal zal gezorgd worden.

De lezers van het R. W. worden verzocht goed nota van tegenwoordige mededeeling te houden, daar, gezien het gebrek aan tijd, geen ander bericht zal gezonden worden.

Het afbetalingscontract of de verkoop op termijn

Het afbetalingscontract heeft aanleiding gegeven en geeft thans nog aanleiding tot discussies in de Rechtsleer en divergerende vonnissen en arresten in de Rechtspraak nopens de aard en de uitwerksels van het contract.

Een meubel (autos, schrijfmachines, naaimachines, pianos en radios, muziekinstrumenten, huismeubelen worden zoo heden verkocht) wordt door een persoon in het bezit gesteld van een anderen onder de bepaling dat de prijs zal betaald worden met geregelde termijnen gedurende een bepaalde tijd tot de bezitter eigenaar wordt met het betalen van den laatsten termijn; gewoonlijk wordt bedongen dat in geval van niet betaling van een, twee of drie termijnen, de reeds betaalde als

vergoeding aan den verkoper blijven (boven de teruggave van het voorwerp). Wij veronderstellen dat de verplichting, het contract van beide kanten uit te voeren, indien mogelijk, niet wordt uitgesloten.

Welke is de aard en de rechterlijke gevolgen zoowel op burgerlijk- en handels- als op strafrechtelijk gebied van de overeenkomst (Planiol «Traité de droit civil», d. II, n° 1526bis, bl. 196)?

Om de oplossing van deze vraag te vergemakkelijken nemen de Rechtsgeleerden en de Rechtspraak hunne toevlucht tot het rangschikken der overeenkomst onder de eene of andere vernoemde overeenkomst?

1. Is het een huurcontract met verkoopsofbelofte?

235

2. Is het een verkoop met tijdsbepaling?
3. Is het een verkoop onder ontbindende voorwaarde?

4. Is het een verkoop onder opschorsende voorwaarde?

5. Moeten wij integendeel besluiten dat het is een niet vernoemde overeenkomst, met andere woorden het zoogezegd romeinsch koopcontract, met opschorsing enkel van de eigendomsoverdracht?

Wil, bedoeling der partijen, wat ook de onnauwkeurige benamingen mogen zijn van het geschrift (location-vente, enz.), dat moet wezen het leit-motiv van de Rechtsleer en de Rechtspraak, om de aard en de uitwerksels van de overeenkomst vast te stellen (art. 1156 B. W., Rouen, 17 Juni 1911, D. P. 1912-2.149).

I. — Is het een huurcontract met verkoopsofbelofte?

Dat men een meubel kan en mag tevens verhuren en beloven te verkoopen spreekt van zelf. Zie het geval beslist door het arrest van het Beroepshof te Gent, 16 Nov. 1926, Pas. 1927-2-21. Crim. cass. France, 19 Juni 1903, D. 1905-1-480).

Eene bemerking nochtans. Om de dubbelzinnigheid waarlijk uit te sluiten en de verwarring met een ander contract te vermijden zou men in de overeenkomst een afzonderlijken prijs als huur en een anderen als verkoopprijs in termijnbetalingen verdeeld moeten vast stellen.

Indien men voor een dergelijke overeenkomst staat wordt de belofte slechts verkoop met de afbetaling. De huurder heeft met het bezit nemen of het sluiten van het contract het voorstel van de verkoopsofbelofte aangenomen, door de laatste betaling doet de huurder het voorstel van den aankoop dat samen met de reeds te voren bestaande aanneming van den verkoper de koopovereenkomst vormt. De eigendom wordt dus slechts op dit oogenblik overgedragen zonder terugwerkende kracht. Gedurende de belofte staat het den huurder vrij de belofte te verwezenlijken al dan niet en de verhuurder kan den huurder niet verplichten de belofte te verwezenlijken. Om deze laatste reden, afgezien van de hoofdreden dat de wil der partijen is te verkoopen en niet te verhuren, kan het contract dat wij bij de inleiding van ons artikel hebben omschreven niet als een huurovereenkomst met verkoopsofbelofte aanzien worden.

Het contract voorstellen, om tot de verplichting van den aankoop te komen, als een verhuur met wederzijdsche verkoopsofbelofte onder opschorsende voorwaarde der afbetaling is de oplossing der vraag onnoodig ingewikkeld maken.

II. — Is de overeenkomst een verkoop met tijdsbepaling (Pandectes Belges Vente, n° 25 et volg.).

De wil der partijen is de overdracht van den eigendom te verschuiven tot de afbetaling van den laatsten termijn; de koop met tijdsbepaling draagt den eigendom onmiddellijk over aan den koper.

Neemt men integendeel aan dat de koop bestaat maar enkel de eigendomsover-

236

dracht verschoven wordt tot de uitbetaling, dan bevindt men zich voor het geval onderzocht onder n° 4 of 5: verkoop onder opschorsende voorwaarde of romeinsch koopcontract met eigendomsoverdracht onder opschorsende voorwaarde der uitbetaling. Immers de uitbetaling is veeleer eene voorwaarde dan eene tijdsbepaling: zij is onzeker.

III. — Is de overeenkomst een verkoopcontract onder ontbindende voorwaarde?

Colin et Capitant verdedigen dit stelsel d. II, bl. 429). « En somme » schrijven zij « l'opération est le plus souvent au fond une vente à tempérament sous condition résolutoire, celle-ci étant attachée à la suspension du versement des annuités ».

Indien men deze zienswijze aanneemt aanvaardt men diensvolgens dat de eigendom van de zaak overgedragen wordt aan den koper van den beginne af van het sluiten der overeenkomst.

Wij kunnen deze zienswijze niet bijtrekken omdat de verkoper de wil niet heeft, waarbij de koper heeft toegestemd, den eigendom over te dragen voor de afbetaling; intusschen wil hij zich den eigendom der zaak voorbehouden. Art. 546, al. 1, van het koophandelswetboek luidt als volgt:

« Het voorrecht en het recht tot weder-eisch ingesteld bij het vierde nummer van artikel 2102 van het Burgerlijk Wetboek (art. 20 n° 5 van de Wet over het Hypotheekstelsel) ten behoeve van den verkoper van roerende voorwerpen, alsook het recht tot koopvernietiging worden in geval van failliet niet aangenomen ». Alleen wordt in al. 2 een uitzondering gemaakt voor het voorrecht van leveraars van werktuigen of toestellen die in de nijverheidsgeestichten gebruikt worden. Neemt men het stelsel van de heeren Colin et Capitant aan, dan is art. 546 H. W. B. zonder twijfel toepasselijk in geval van failliet van den koper, vóór de laatste betaling; de verkoper zal het meubel niet mogen terugvorderen. Insgelijks is art. 491 over « de verduistering » van het Strafwetboek niet toepasselijk aan den koper die vóór de afbetaling het meubel verkoopt, ten pande geeft, enz. aan derden. Immers eigenaar zijnde is hij vrij over de zaak te beschikken (Pandectes Belges n° 27).

IV. — Is de overeenkomst een verkoopcontract onder opschorsende voorwaarde?

Deze zienswijze wordt door Rechtsgeleerden verdedigd en aanvaard in vonnissen en arresten en men moet bekennen dat zij bijna volkomen met den werkelijken zin der overeenkomst overeenstemt. (Zie Gouillouard Louage n° 12, 1887, Orléans, 26 janvier 1904. (D. 1905-2-414).

Zoowel volgens dit stelsel als in het stelsel van verhuur met verkoopsofbelofte is er slechts overdracht van den eigendom met het vervullen der voorwaarde (afbetaling). De koper is diensvolgens schuldig aan misbruik van vertrouwen indien hij het meubel verkoopt vóór de afbetaling (Art. 491, S. W. B.).

Nochtans in tegenstelling met wat ge-

beurt in het stelsel van verhuur met verkoopsbelofte geschiedt hier de overdracht van den eigendom met terugwerkende kracht tot het oogenblik van den verkoop. (Baudry et Saignat: Vente, n° 142, bl. 142).

In geval van failliet van den kooper voor de afbetaling der termijnen heeft de verkoper het recht het meubel weder te eischen. (Gent, 21 Juni 1923. Belg. judic. 1924, col. 590, advies van den Heer advocaat-generaal Soenens, thans raadsheer in het Hof van Verbreking). De Rechtbanken en Rechtshoven hebben wel vroeger in tegenovergestelden zin bijna algemeen uitgesproken. (Fredericq. Droit commercial, uitg. 1928, n° 174, p. 184). Sedert eenige jaren schijnt wel de rechtspraak der Beroepshoven van Brussel en Gent vastgesteld in den zin van het terugvorderingsrecht van den verkoper (art. 546 en arg. 566 tot 570 H. W. B. Beroepshof Gent, 27 April 1928. Pas. 1930-2-166. Beroepshof Brussel, 16 Juni 1929. Pas. 1929-2-123. Beroepshof Brussel, 25 April 1931. Pas. 1931-2-177). Volgens deze Rechtspraak ontzegt art. 546 van het H. W. B. het recht tot vernietiging van het verdrag van eigendomsoverdracht onder ontbindende voorwaarde en erkent het recht tot vernietiging van het verdrag van eigendomsoverdracht onder opschorsende voorwaarde.

Het schijnt nochtans twijfelachtig aan zekere Rechtsgeleerden of deze meening vereenigbaar is, met den waren zin van art. 546 van het H. W. B. en met den wil van den Wetgever van 1851. (Deneus-Jurisp. commerciale Flandres 1924, bl. 22).

V. — Eene principiële omwerping tegen het stelsel van den koop onder opschorsende voorwaarde zonder verder onderscheid is dat in eene dergelijke verkoopsovereenkomst de zaak niet in het bezit moet gesteld worden van den kooper, dat van den anderen kant de kooper de prijs niet schuldig is. (Kluyskens. Verbintenissen, n° 104, bl. 94. Baudry et Saignat, Vente, 142, bl. 142. Orléans, 26 janvier 1904, D. 1905-2-414, nota).

In het afbetalingscontract wil de koper natuurlijk in het bezit komen van het meubel (zoo niet ware het contract zonder nut voor hem) en is hij van den beginne af (buiten een som op afbetaling van den prijs) minstens een termijn verschuldigd. Daarom schijnt het wel dat de theorie van den aankoop onder opschorsende voorwaarde der uitbetaling niet geheel en gansch strookt met ons rechtsstelsel nopens verkoop en voorwaarde.

Wij meenen dat het afbetalingscontract

mag vereenzelvigd worden met het zoo-gezegd romeinsch koopcontract, onmiddellijke verkoop dus met verplichting van koper en verkoper samengebonden met een contract van eigendomsoverdracht onder de opschorsende voorwaarde der afbetaling van den laatsten termijn: uitbetaling is dus niet de voorwaarde van den koop maar enkel van de eigendomsoverdracht. Deze overeenkomst is wel door ons Burgerlijk Wetboek toegelaten. (Baudry-Précis de droit civil, d. II, n° 682, bl. 443 en n° 683, bl. 414. Laurent, d. XXIV, n° 4. Demante et Colmet de Santerre, d. VII, n° 28bis).

De uitwerksels van een dergelijk niet vernoemd contract zijn:

1. De verkoper kan in geval van failliet van den kooper vóór de afbetaling het meubel vorderen. (Redenen der Rechtspraak a fortiori, art. 546 en arg., art. 566 tot 570, H. W. B.).

2. De koper pleegt een misbruik van vertrouwen indien hij vóór de afbetaling, het meubel verkoopt, ten pande geeft aan derden, vermits hij intusschen geen eigenaar der zaak is en er dus niet vrij mag over beschikken.

3. De koper die met het contract niet in het bezit zou gesteld worden kan een vordering te dien einde inspannen tegen den verkoper.

4. De verkoper, in geval van achterstel der betaling der termijnen bezit eene vordering tegen den koper, om indien hij zulks voordeelig acht, daar de koper solvabel is, dezen te verplichten de laatste betalingen te doen.

Is dit onmogelijk of niet voordeelig, dan zal hij het meubel kunnen terugvorderen.

5. In geval van vernietiging of beschadiging der zaak is het risico aan den koper. Met het stelsel van den verkoop onder opschorsende voorwaarde komt men integendeel tot den uitslag dat het risico aan den verkoper is (ejus debet esse periculum cujus est commodum). (Kluyskens, Verbintenissen, n° 69, bl. 64 en 65). Het spreekt van zelf dat de partijen kunnen bedingen dat het risico aan den verkoper blijft.

Wij mogen dus wel besluiten dat de aard van het afbetalingscontract zooals wij dit in onze inleiding hebben beschreven, volkomen overeenstemt met de omschrijving van een niet vernoemd contract: de romeinsche koop met eigendomsoverdracht onder opschorsende voorwaarde der afbetaling.

Léon LACOMPTE,
Advocaat bij het Beroepshof
van Gent.

kwaamheid van twee maanden heeft bestaan bij de burgerlijke partij, en niet acht maanden zoals de behandelende arts het bevestigt, als hebbende een causaal verband met het ongeval, in de voorwaarden hierboven aangeduid;

Overwegende dat op grond van deze nieuwe gegevens de vergoeding toekomende aan de Burgerlijke partij, 1) voor twee maanden volledige onbekwaamheid; 2) voor 5 % gedeeltelijke bestendige onbekwaamheid; 3) voor eereeloon van geneesheeren; 4) voor pijn en smart; 5) alsook voor alle andere oorzaken namelijk voor beschadiging van rijwiel en klederen, voor bijzonder regiem, en kosten voor opas, gedurende twee maanden, mag geschat worden gezien haren ouderdom (29 jaar) en haar jaarlijksche winst (12.000 fr.) ex aequo et bono, op de somme van achttien duizend franken, waarvan 3/4 ten laste van B... Cyriel, hetzij 13.500 fr. min de voorloopige en provisionnele veroordeeling van 11.000 fr. of nog te betalen door Cyriel B... 13.500 fr. min 11.000 = 2.500 fr.

Om deze redenen:

Het Hof, verwerpende alle verdere beslitselen;

Aanvaardt de beroepen en er op beslissende wedersprekelijk jegens alle partijen;

Doet het vonnis van den eersten rechter te niet, voor zooveel hij eene somme van 20.557,95 fr. heeft toegekend aan de Burgerlijke partij De M... Paula, als zijnde de rechtstreeksche en onrechtstreeksche schade haar toegebracht door B... Cyriel door het ongeval gebeurd te Rousselaere den 26 Februari 1931;

En opnieuw beslissende, zegt dat deze schadevergoeding hebbende eene causale oorzaak in verband met het ongeval veroorzaakt door B... Cyriel moet vastgesteld worden op de somme van Dertien duizend vijf honderd frank;

Diensvolgens, verwijst B... Cyriel te betalen aan de Burgerlijk partij ten titel van schadeloosstelling, de som (13.500 — 11.000) of 2.500 frank met de gerechtelijke interesten (dag der aanstelling) en de kosten der beide aanleggen, inbegrepen de kosten van deskundige;

Bekrachtigt het vonnis a quo voor al het overige.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN DENDERMONDE

13 JULI 1928

Voorzitter: M. P. Langerock
Pl.: Mters Matthys, Seghers en De Pesseroey

STRAFRECHTERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID — DOOR HET GEVOLG GEQUALIFICEERDE WANBEDRIJVEN — VEROORZAKING — ONRECHTSTREEKSCH, MIDDELLIJKE EN NIET-VOORZIENBARE GEVOLGEN — SAMENGAAN VAN SCHULD EN TOEVAL.

I. Wanneer het « door het gevolg gequalificeerde wanbedrijven » geldt, moet het bewijs geleverd worden van een oorzakelijk verband tusschen de handeling en het bepaald ingetreden gevolg.
II. Elke factor die niet kan worden weggedacht zonder dat ook het uiteindelijk gevolg zou moeten wegvallen is als oorzaak te beschouwen.
III. Er dient geen onderscheid te worden gemaakt tusschen « oorzaken » en « voorwaarden », « voorzienbare » en « niet-voorzienbare », « onmiddellijke » en « middellijke » gevolgen.
IV. Het samengaan van schuld en toeval mag in acht genomen worden bij het toemeten der straf en het begrooten der schadevergoeding.

O. M. t/ De Meuleneire e. a.
We Wauters en cons. burgerlijke partij
t/ De Meuleneire

I. — Ten aanzien van beklaagde Alexander de Meuleneire:

O. dat de strafvervolgving welke tegen beklaagde De Meuleneire ingesteld wordt op grond dat hij, door schuld, den dood van den landbouwer Theophile Wauters veroorzaakt heeft, het voornaamste van gansch deze zaak is. Dat al het overige maar van weinig belang is;

O. dat de feiten zeer eenvoudig zijn. Ze grijpen plaats in eene herberg te Zele, den 12 Juni 1927. De Meuleneire, op wien door Heirwegh eene lichte gewelddaad wordt gepleegd, grijpt Heirwegh vast en duwt hem recht er uit tot op Theophile Wauters, een man van twee en zeventig jaar, die daar naast het venster op een stoel zit. De ouderling wordt tegen den kant van den muur gestuikt en aan het achterhoofd verwond. Twee of drie dagen nadien ontstaat de roos in de wonde, en Theophile Wauters overlijdt den 21 Juni 1927;

O. dat tot de sectie niet werd overge-

gaan. Dat echter, en gelet op de onder-eede door Dr A. Rubbens gedane verklaring, het bewijs moet worden aanzien als geleverd: 1° dat de roos wel in bewuste wonde ontstaan is, en niet, bij voorbeeld, in eene lichte belediging der huid, naast die wonde; 2° dat Wauters wel overleden is aan die met koorts gepaarde huidziekte, welke vooral gevaarlijk is wanneer zij aan het hoofd ontstaat, daar zij dan zoo gemakkelijk langs lymphatischen weg tot in de hersenen opstijgen kan;

O. dat beklaagde niet ernstig beweren kan dat hij zich waarlijk bedreigd gevoelde, dat hij in gevaar verkeerde. Dat hier van noodweer of van wettige zelfverdediging derhalve geen sprake kan zijn;

O. dat zijne daad (het achteruitduwen van Heirwegh) ook niet behoort tot de zoogenaamde « reflexbewegingen » die buiten het deliktsbegrip vallen welke ook hare gevolgen zijn. Dat zij zich vertoont als eene uiting van den wil en, ten aanzien van den getroffene (Th. Wauters) ontegensprekelijk eene onrechtmatige daad oplevert;

O. dat wanneer, zooals in deze zaak, het wanbedrijven geldt welke tot de « door het gevolg gequalificeerde delikten » behooren, het bewijs dan natuurlijk moet geleverd worden dat er een oorzakelijk verband bestaat tusschen de « handeling » en het bepaald ingetreden « gevolg »;

O. dat geen rechtsgronden aanwezig zijn om te beslissen dat hier een « rechtstreeksch », een onmiddellijk causaal verband, als bestanddeel van het delikt gevorderd wordt;

O. dat men beslissen moet dat de wetgever de beantwoording der vraag: « in hoe » ver in concreto tusschen eene daad en » een toestand zoodanig oorzakelijk verband bestaat, dat de handeling als een » bepaald delikt, het is te zeggen, als het » schuldig, — dolo of culpa, — veroorza- » ken van dien toestand kan worden ge- » qualificeerd » aan 's rechters wetenschappelijk oordeel overlaadt, daar hij de richting der beantwoording niet aangegeven heeft;

O. dat de behandeling van het leerstuk der « veroorzaking » van jonge dagteekening schijnt te zijn en het opvallend is hoe weinig sommige schrijvers er over zeggen — zie bij voorbeeld Nypels en Servais, onder artikel 401, nummers 2 en 3, waar « rechtstreeksch » en « voorzienbaar » gevolg gevorderd wordt;

O. dat men evenwel schijnt aan te nemen dat hij die de mishandeling pleegde voor het veroorzaken van den dood aansprakelijk mag verklaard worden wanneer de getroffene gestorven is aan eene ziekte welke haren oorsprong vond in de toegebrachte verwonding (N° 3, eerste alinea);

O. dat in zulk geval, de dood nochtans een « onrechtstreeksch », een « middellijk », en, heel dikwijls, een op ongewone wijze ingetreden en « niet-voorzienbaar » gevolg is;

O. dat « elke concrete toestand het » noodwendig resultaat is van eene menigte samenwerkende factoren ». Men staat voor eene « onafgebroken aaneenschakeling » van oorzaken en gevolgen, die zelve » weder oorzaken van nieuwe gevolgen » zijn »;

Dat de Rechtbank daarom zich vereenigt met hen die van gevoelen zijn dat « elke factor die niet kan worden weggedacht zonder dat ook het resultaat, zoo » als het feitelijk in concreto voorkwam, » zou moeten wegvallen, « mede oorzaak », » en, derhalve « oorzaak » moet heeten ». Verder dat tusschen « oorzaken » en « voorwaarden », voorzienbare en niet-voorzienbare, onmiddellijke en middellijke gevolgen, geene onderscheidingen moeten gemaakt worden;

O. dat die theorie (conditio sine qua non) wel de eenige houdbare schijnt te zijn. Hij, die door zijne daad de omstandigheden in het leven riep, in dewelken de onmiddellijke oorzaak (causa efficiens) kunnen werken heeft, en zonder dewelken zij niet zou kunnen werken hebben, wordt naar recht en billijkheid, voor het ingetreden gevolg strafrechtelijk aansprakelijk gesteld;

O. dat als « correctief » echter moet worden aangenomen:

1° dat de rechter bevoegd blijft om den dader niet aansprakelijk te verklaren voor een gevolg dat te zeer verwijderd en op eene te zeer ongewone wijze ingetreden is;

2° dat de verantwoordelijkheid van den dader kan weggenomen worden door eene grove onvoorzichtigheid door den getroffene zelf begaan, of door de daad van een derde verantwoordelijke persoon, eene averrechtse behandeling van den medicus, bij voorbeeld;

3° dat wanneer, de ingetreden toestand slechts een onrechtstreeksch gevolg der

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e KAMER — 26 OCTOBER 1932

Voorzitter: M. Vanderlinden
Raadsheeren: M.M. Minnens en De Poortere
O. M.: M. Remy
Pl.: Mters Lammertijn en De Beer

ONGEVAL — AANSPRAKELIJKHEID, OP BURGERLIJK GEBIED, VOOR DE GEVOLGEN.

De dader van een misdrijf of een oneigenlijk misdrijf kan enkel en alleen aansprakelijk gemaakt worden, op burgerlijk gebied, voor de rechtstreeksche gevolgen van zijn eigene schuld of daad, en niet voor de schadelijke gevolgen van verdere ontwikkeling of uitbreiding, toe te wijten aan daden van het slachtoffer of van derden.

O. M. en Paula De M... t/ Cyriel B...

Aangezien het arrest van 27 Oktober 1931, kracht van gewijsde heeft verkregen, op strafrechterlijk gebied en dat het Hof enkel te vonnissen heeft op burgerlijk gebied en namelijk de schadevergoedingen vast te stellen welke aan de Burgerlijke partij toekomen, rekening houdende met de voorloopige tegemoetkoming van 11.000 fr., welke haar toegekend is geweest door voornoemd arrest (27 Oktober 1931);

Overwegende dat de deskundige Dr.

Bauttemans, voor het Hof ter zitting van 19 Oktober 1932, op dewelke de zaak bij voortzetting werd gesteld, verklaard heeft dat « de névrose traumatique », welke eene gedeeltelijke bestendige onbekwaamheid 10 % teweegebracht heeft bij de burgerlijke partij, veroorzaakt is geweest voor de helft, 't zij 5 % vermindering van werkkraft, door het ongeval, rekening houdende met haren vorigen lichamelijken toestand, en voor de andere helft door de handelwijze van de familie der burgerlijke partij en hare omgeving, welke niet te streng genoeg tegenover haar zijn opgetreden, en dusdanig haar in een valsch gedacht hebben doen verkeeren, dat zij eene erge ongeneesbare gebrekkelijkheid zou behouden van het ongeval;

Aangezien dat een dader van een misdrijf of oneigenlijk misdrijf (quasi-délit) enkel en alleen kan aansprakelijk zijn, op burgerlijk gebied, voor de rechtstreeksche of onrechtstreeksche gevolgen van zijne eigene schuld of daad, en niet voor de schadelijke gevolgen van verdere ontwikkeling of uitbreiding, toe te wijten aan daden van het slachtoffer of van derden, dat in dit laatste geval geen oorzakelijk verband bestaat tusschen de bedrevene fout en de berokkende schade;

Overwegende dat de heer Bauttemans bijgevoegd heeft ter zitting dat men mag aannemen dat er eene volledige onbe-

handeling van den dader is, en zijne onmiddellijke oorzaak vindt in eene ziekte die zich in de toegebrachte wonde gevestigd heeft, of in eene stoornis die zich naar aanleiding van de wonde, in een ander deel van het lichaam veropenbaard heeft, de rechtbank dan, bij het toemeten der straf en het begrooten der toe te kennen schadevergoeding, deze omstandigheid in acht nemen mag; dat het ontstaan van die ziekte of van die stoornis, en, derhalve, het in werking treden van die medeoorzaak in eene zekere mate aan het «toeval» te wijten is. (Planio!);

O. dat wanneer zij bovenstaande beschouwingen als richtsnoer neemt, de Rechtbank erkennen moet dat tuschen de onbedachtzame daad van beklaagde (12 Juni) en het overlijden van Theophile Wauters (21 Juni) een causaal verband aanwezig is. Beklaagde heeft immers door zijne onvoorzichtigheid de wonde veroorzaakt waarin kunnen ontstaan is de gevaarlijke ziekte waarvan Wauters gestorven is. Beklaagde's handeling en bewuste wonde zijn dus «medeoorzaken»;

Verder is hier de dood een onrechtstreeksch maar niet té verwijderd gevolg van de handeling. — Voor de strafrechtelijke aansprakelijkheid komt derhalve dat gevolg in aanmerking;

O. dat uit niets gebleken is dat de getroffen zelf eene grove onvoorzichtigheid begaan heeft;

O. dat het maar eene lichte wonde gold en het derhalve begrijpelijk is dat de dokter niet dadelijk ontboden werd;

O. dat, moest hier aangenomen worden dat de dood van Wauters eene aan beklaagde vreemde gebeurtenis is, op grond bijvoorbeeld dat bij artikel 418 insgelijks «schuldverband» wordt geëischt, dat de dader slechts voor de gewone normale gevolgen van zijne daad aansprakelijk is en dat hij hier, ten tijde der daad, toch niet voorzien kon, dat uit zijne handeling zulk een gevolg zich ging ontwikkelen — dan zou men bijna altijd moeten beslissen wanneer, na de verwonding, verwikkelingen in de wonde ontstaan, tengevolge van eenige aangebrachte infectie, of, uit oorzaak van de wonde, stoornissen in andere deelen van het lichaam, — dat hij die de wonde door schuld veroorzaakte voor die verwikkelingen en stoornissen niet aansprakelijk kan verklaard worden, vermits het bijna altijd niet-voorzienbare en meer of min ongewone gevolgen zijn;

O. dat hier overigens, naar de menscheijke ervaring, de algemeene mogelijkheid bestond dat uit de veroorzaakte wonde het ingetreden gevolg zich kon ontwikkelen. Verder dat naar de volksovertuiging de dood van Wauters wel gedeeltelijk aan beklaagde's handeling te wijten is;

O. dat uit een en ander voortvloeit dat beklaagde Alexander De Meuleneire te Zele, den 12 Juni 1927, door eene onbedachtzame handeling aan den landbouwer Theophiel Wauters, eene verwonding aan het hoofd toegebracht heeft en dat hij, op die wijze, door gemis aan vooruitzicht en voorzorg, te Zele, den 21 Juni 1927, den dood van laatstgenoemde veroorzaakt heeft. Verder, dat hij gehandeld heeft zonder het oogmerk eenen aanval op iemand te plegen;

O. dat beklaagde derhalve binnen het bereik valt van artikel 419 S. W. B. en dat hij derhalve ook terecht om schadevergoeding aangesproken wordt;

O. dat de vergoeding begroot moet worden met inachtneming van deze omstandigheid dat bij het ontstaan der ziekte waaraan Wauters overleden is het «toeval» eene voorname rol vervuld heeft; dat de dood derhalve te wijten is aan een «samengaan van culpa en casus» en dat De Meuleneire derhalve maar een deel der schade vergoeden moet;

O. dat in billijkheid de hiernavolgende sommen mogen toegekend worden:

1° aan eischeres Sylvie Metdepenningen: drie duizend frank;

2° aan elk der twee andere eischers: vijf honderd frank;

O. dat beklaagde De Meuleneire insgelijks vervolgd wordt ter zake dat hij beklaagde Heirwegh bij de keel gegrepen heeft zooals hierboven wordt gezegd;

O. dat dit feit slechts het plegen van lichte gewelddaden oplevert en derhalve verjaard is. Dat het zich overigens samensmelt met het hierboven omschreven en ten laste van De Meuleneire bewezen verklaarde wanbedrijf (culpose levensrooving).

II. — Ten aanzien van beklaagde Theophile Heirwegh:

O. dat beklaagde vervolgd wordt ter zake dat hij eerst aan De Meuleneire eenen lichten slag op het hoofd gegeven heeft en dat hij daarna De Meuleneire bij den neus gegrepen heeft;

O. dat die feiten, welke waarlijk gebeurd zijn, buiten het bereik der strafwet vallen daar zij zonder eenige kwade bedoeling begaan werden.

III. — Ten aanzien nogmaals van Alexander De Meuleneire en van beklaagde Petrus Wauters:

O. dat de behandeling der zaak ter terechtzitting insgelijks het bewijs geleverd heeft: 1° dat Alexander De Meuleneire dien zelfden dag (12 Juni 1927) en wat later in den avond, te Zele, aan beklaagde Petrus Wauters onder meer eenen slag in het gelaat vrijwillig toegebracht heeft;

2° dat Petrus Wauters daarna De Meuleneire wat slagen vrijwillig toegebracht heeft;

O. dat Petrus Wauters niet strafbaar is ter zake dat hij zich daaraan plichtig heeft gemaakt, daar de door hem toegebrachte slagen geboden waren door de oogenblikkelijke verdediging van eigen lijf tegen eenen wederrechtelijken aanval;

O. wat betreft het hierboven vermelde wanbedrijf — bij gemis aan vooruitzicht en voorzorg den dood te hebben veroorzaakt aan Th. Wauters — dat ten voordeele van De Meuleneire gronden tot verlichting van straf aanwezig zijn, voortvloeiende uit zijn vorig goede levensgedrag en de omstandigheden zelf der zaak;

Om deze redenen:

De Rechtbank, rechtdoende op tegenspraak, verwijst beklaagde Alexander De Meuleneire:

1) Wegens onvrijwilligen doodslag (art. 419 S. W. B.) op wijlen Theophiel Wauters, in eene geldboete groot vijftig frank $\times 10 = 500$ fr.;

2) Wegens vrijwillige slagen te hebben toegebracht aan beklaagde Petrus Wauters, in eene geldboete groot zes en twintig frank $\times 10 = 260$ fr.;

Verklaart de strafvervolgung door verjaaring vervallen wat betreft de lichte gewelddaden door beklaagde De Meuleneire gepleegd op beklaagde Heirwegh;

Begroot de gerechtskosten op negen en zestig frank, 85 centiemen;

Verwijst beklaagde De Meuleneire in de twee derde deelen van dat bedrag;

Ontslaat beklaagde Heirwegh en Petrus Wauters van de strafvervolgung; verstaat dat zij geene gerechtskosten zullen te dragen hebben;

En rechtdoende op den eisch van de burgerlijke partijen:

Veroordeelt beklaagde De Meuleneire om te betalen aan de burgerlijke partijen hierna genoemd met de door elk van hen gedane kosten als schadevergoeding:

1° aan Sylvie Metdepenningen eene som groot drie duizend frank;

2° aan Charles Wauters, eene som groot vijf honderd frank;

3° aan Petrus Wauters eene som groot vijf honderd frank, met de gerechtelijke interesten op elk der sommen te rekenen van af 12 December 1927. Ontzegt de burgerlijke partijen het meer gevorderde. Verstaat echter dat elk der sommen eischbaar zal zijn bij middel van lijfswang waarvan de duur op ééne maand wordt bepaald. Stelt deurwaarder Prosper Smit, te Dendermonde aan, om het bevel, elken lijfswang voorafgaande te beteekenen;

Verstaat dat bij gebreke van betaling binnen den door de wet bepaalden tijd de uitgesproken geldboeten zullen kunnen vervangen worden door eene gevangenisstraf van vijftien dagen voor die van 500 frank en van acht dagen voor die van 260 frank;

O. dat De Meuleneire, beklaagde, geene voorafgaande veroordeelingen tot eene lijf- of boetstraf heeft ondergaan en dat men hopen mag dat hij zich voortaan niet meer zal misdagen, beveelt dat de ten uitvoerlegging der tegen hem uitgesproken straf voorwaardelijk zal geschorst blijven gedurende een termijn van vijf jaar.

NOTA. — Dit vonnis werd bevestigd bij arrest van het Hof van Beroep te Gent d.d. 7 November 1928.

KINDERRECHTBANK VAN ANTWERPEN

30 SEPTEMBER 1932

Kinderrechter: M. Bareel
Pl.: Mr Van Gestel en Mr Van Dessel Edg.
beiden van de balie van Leuven

VERANTWOORDELIJKHEID — GEVAARLIJK WERKTUIG — TOEZICHT — ONDERWIJZER.

Zelf indien een werktuig gevaarlijk is bij een onhandig gebruik, moet het toch als gewoon werkmiddel beschouwd worden, indien de leerlingen er een bestendig gebruik van moeten maken om hun vak aan te leren.

Het is dus geen onvoorzichtigheid vanwege den onderwijzer, eenige leerlingen, gedurende korten tijd, op eigen krachten te laten werken, om achterstallig werk uit te voeren.

O. M. t/ A. Janssens, J. Janssens en Van Overbeke

Aangezien het bewezen is dat de betichtte zich plichtig gemaakt heeft aan het feit hem ten laste gelegd sub. litt. B. der betichting;

Aangezien Janssens Jules Frans dient ontlast te worden der verantwoordelijkheid omschreven bij art. 1384 B. W. doordat het kind op 't oogenblik der feiten, onder toezicht was van een schoolmeester;

Aangezien de derde gedaagde, Van Overbeke L. Fr. Jozef, eveneens aan iedere verantwoordelijkheid ontsnapt, vermits het immers door de bestanddeelen der zaak bewezen is dat hij in geen mate het feit heeft kunnen beletten;

Dat hij inderdaad, in zijn hoedanigheid van leeraar aan een vakschool, op 't oogenblik waarop de feiten zich voordeden, bezig was met aan de meerderheid zijner leerlingen een bijzondere bewerking aan te leeren, terwijl integendeel 2 van zijn leerlingen Janssen en Kettner; «op hun eentje» bezig waren aan een achterstallig werk dat het verplicht en gedurig gebruik van een schoenmakersels vereischt;

Dat dit werktuig alhoewel gevaarlijk in de hand van den eersten den besten kleinen jongen, als een normaal tuig moet worden beschouwd voor leerlingen van een vakschool die zich in den schoenmakersstiel oefenen;

Dat het hier dus niet het minst als een onvoorzichtigheid kan gelden deze 2 jongens te hebben laten voortwerken aan een taak in dewelke zij eenigszins ten achter stonden;

Dat ten andere de plotse omstandigheden in dewelke het feit zich voordeed, het aan den leeraar Van Overbeke onmogelijk hebben gemaakt het feit te voorzien of te beletten;

Wij, Kinderrechter, rechtdoende bij tegenspraak:

Berispen den minderjarige en zeggen dat hij zal toevertrouwd blijven aan zijn ouders met aanzegging er voortaan beter toezicht over te houden en dit hoofdens feit B.;

Stellen de als burgerlijk verantwoorde-lijke gedaagden Janssen J. F. en Van Overbeke Leopold, buiten zaak zonder kosten;

Stelt den minderjarige buiten zaak hoofdens feit A der betichting en dit voor zoveel noodig;

Verwijzen den minderjarige Janssen Albert tot de kosten van het proces.

Nederlandsche Advocaten-Vereeniging

Specialisatie en uitbreiding van het arbeidsveld van den Advocaat Het gevolg van de opheffing van Rechtbanken

Op Zaterdag 3 December heeft te Utrecht de jaarlijksche algemeene vergadering plaats gehad van de Nederlandsche Advocaten-Vereeniging, onder voorzitterschap van Mr. J. H. Telders. De vergadering werd bijgewoond door den minister van justitie Mr. Donner.

De twee punten die aan de orde van den dag stonden waren:

1) de gevolgen voor de advocaten van het voorstel tot opheffing van een aantal rechtbanken;

2) het vraagstuk van de openbare aankondiging der specialisatie bij de advocaten.

Gezien het belang van deze beide vraagstukken deelen wij hieronder aan onze lezers het verslag mede over de gehouden vergadering volgens de Nieuwe Rotterdamse Courant (4 December 1932, Ochtendblad A):

OPENINGSREDE

De voorzitter spreekt eerst een woord van welkom tot den minister van justitie en wijst met erkentelijkheid op de belangstelling en waardeering, die de minister steeds voor het werk der Advocaten-vereeniging betoont. Hij zegt dan:

Nu op het oogenblik de Advocaten-Vereeniging vergadert, zou het een waarheidsschuwe houding zijn, om hier niet een oogenblik aandacht te schenken aan de geweldige donderwolken, die zich boven de Balie samentrekken en daarom wil ik juist nu uitspreken, dat, indien uwe Excellentie uit hoofde van uwe hooge taak het uw plicht acht maatregelen te nemen of te bevorderen die de Balie zwaar zullen treffen, wij ons bewust zijn dat zij uwe taak zult vervullen met een bloedend hart.

Toen het bestuur dezer vereeniging samen kwam, nadat gebleken was, hoe noodzakelijk geachte bezuinigingen ons, advocaten, dreigden te treffen heeft dit bestuur besloten aan uwe Excellentie en aan de Tweede Kamer een schriftuur te richten en daarin de hangende plannen uitsluitend te bespreken van uit een oogpunt van

algemeen belang; ik acht den inhoud dier schriftuur aan u allen bekend.

Tevens is besloten om bij die gelegenheid niet de aandacht te vragen voor de wijze waarop onze groep door die plannen getroffen werd. Maar hier en op dit oogenblik kan ik niet nalaten een woord van medegevoel te uiten aan deze groep onzer confrères, die in het bijzonder zullen getroffen worden, indien tot opheffing van rechtbanken wordt overgegaan.

Ik begrijp volkomen, dat hier ook de rechterlijke macht zwaar getroffen wordt. Ik gevoel voor het leed uit een betrekking te worden gestooten, die u lief geworden is. Ik gevoel voor de moeilijkheden van den man, die jaren verplicht is geweest dagelijks harden arbeid te presteeren, en zich plotseling ambtelooz ziet; ook voor den jongen man, die zich een voorgestelde carrière ziet bemoeilijken of ontgaan.

Maar bij die eerste rubriek mag men rekenen, dat de toestand slechts van tijdelijken aard zal zijn en dat maatregelen zullen getroffen worden, om in de materiele nooden van man en gezin te voorzien.

Maar welke is de positie van de advocaten ter plaatse van een rechtbank, die nu opgeheven wordt?

Zij staan voor de keus om, of zich te verplaatsen naar de Balie's der Rechtbanken, die in leven zullen blijven, of zij zullen hun plaats van vestiging moeten behouden.

Voor de jongeren ligt de eerste keus voor de hand.

Maar hoe te denken over den advocaat, die zich in 30 of 40 jaren een practijk heeft weten te veroveren in een der te treffen steden?

Is van hem te verwachten, dat hij den strijd in een nieuw te kiezen woonplaats zal opnemen tegen allen, ook de veel jongeren, wien het reeds gelukt is zich daar een positie te verwerven?

Misschien dat een enkele de energie zal hebben dezen sprong in het duister te wagen; misschien ook, dat er een enkele zal zijn, die practijk weet te behouden, waar de rechtbank verdwenen is, maar het normale geval zal zijn, dat hem het leed zal treffen van een wegslinkende practijk. Dat leed kan dien ouden niet bespaard worden en het is van zulk een bitterheid, zoowel van immaterieelen als van materieelen aard, dat hier ons medegevoel met hen, die het treft mag en moet uitgesproken worden.

En hiertegen is geen remedie.

Misschien, dat de besten hunner tot de rechterlijke macht kunnen geroepen worden, maar gegeven de concurrentie met hen, die wachtgeld trekken, zou het naïef zijn, zijn hoop te stellen op dit geneesmiddel.

Ik zal er mij voor hoeden in debat te treden over de verdiensten van het thans aanhangig wetsontwerp, al zou ik daarmee misschien binnen het kader blijven van het onderwerp van den dag, dat met een schijn van sarcasme gewaagt van de uitbreiding van het arbeidsveld van den advocaat.

Maar één gedachte wil ik hier toch uitspreken.

Bij Fransche schrijvers over de groote revolutie heb ik deze beschouwingen aangetroffen:

Vóór Lodewijk XV en nog in den aanvang van diens regering, stond het Fransche koningschap muurvast. Over héél Frankrijk vond het steunpunten in den adel, verspreid over het gansche land, zetelend op groot-grondbezit en op feodale kasteelen; ieder hunner met macht en gezag in het eigen gebied, een koninkrijk op zich zelf en steunend de centraal soevereine macht van het Koningshuis; weerspiegeld in kleinere afmetingen en op beperkt gebied de macht en den luister van een Roi de France.

Het was onder de regering van Lodewijk XV, dat de adel werd getrokken naar één centrum, het Hof des Konings, dat hij zijn kasteelen verliet, den band met de plaatselijke bevolking afbrak en in de grootste weelde deel nam aan het hofleven. Geen huis, dat zich respecteerde, of het hoofd, of de oudste zoon vestigde zich in Parijs of omgeving.

En als dan de revolutie uitbreekt en het koningschap wordt bedreigd, dan zijn in het land geen steunpunten meer te vinden, waarvan macht en gezag uitgaan en de eenvoudige man, die in eigen omgeving den eerbied voor de landheer heeft verloren, omdat hij hem niet meer kent en dien hij niet meer doordrongen ziet van den plicht om te waken voor de hem toevertrouwde belangen, hij ziet ook het koningshuis niet meer in dat licht; als dit dan een beroep op het land doet, vindt het geen gehoor.

De geschiedschrijver, die het geheele schaakspel reconstrueert, rekent het der Franschen kroon als fout aan, dat zij den adel heeft weggehaald uit zijn domeinen en heeft samengetrokken tot één centraal punt, tot luister van het hof.

En nu vraag ik mij af, of niet de geschiedschrijver van de toekomst in de gebeurtenissen van dit oogenblik, die zich op meer bescheiden schaal afspelen, een soortgelijke fout zal moeten aanwijzen.

Daar, waar wetgeving en regering van een land gezeteld zijn, moet een centrum worden aangetroffen, dat aan de hoogste eischen voldoet van karakter, beschaving, kennis en inzicht. Maar alleen dan is dit te bereiken, alleen dan zal er samenhang zijn en weerklank, als op talrijke plaatsen zulke kernen worden aangetroffen. Doodt men deze kernen, dan zal het centraal gezag daar staan, onbegrepen en dus ongeliefd. De steunpunten in het land zullen ontbreken, gelijk de feodale kasteelen.

In plaats van den adel van Frankrijk van het einde der 18e eeuw, denke men zich den stand, die nu op het gebied van beschaving en intellect op den voorgrond treedt. Terecht worden daartoe gerekend degenen, die eene klassieke en vervolgens universitaire opleiding hebben genoten en daaronder bekleeden de rechtsgeleerden wegens de universaliteit hunner studiën een belangrijke plaats. Wie niet zorgt, dat de bedoelde kernen gehandhaafd worden, bedreigt in bovenbedoelden zin de eendracht van het land.

Het moge u, advocaten-zonder-rechtbank, een schrale troost zijn, maar toch een troost, dat op u de plicht zal rusten in uwe omgeving, uit de kringen der rechtsgeleerden de enige mededragers te zijn van beschaving en ontwikkeling, belast boven allen met de taak om in die omgeving den eerbied voor recht en rechtspraak te onderhouden en aan te kweken.

Wij advocaten, wij erkennen in bescheidenheid, dat er zijn, beter in staat dan wij, groote vraagstukken als zich hier voordoen te beoordeelen en het is mogelijk, dat de tijden zóó bar zijn, dat een welbewuste stap achteruit gerechtvaardigd,

ja zelfs noodzakelijk is, doch ik meende één oogenblik het licht te mogen laten vallen op deze zijde van één dezer ernstige vraagstukken.

Indien hetgeen ik sprak u brengt tot verdere overweging van de plichten, die op een stand als den onze in deze tijden rusten, dan is met dit korte woord mijn doel bereikt.

Vervolgens komt aan de orde het onderwerp van behandeling dezer vergadering:

SPECIALISATIE EN UITBREIDING VAN HET ARBEIDSVELD VAN DEN ADVOCaat

Over dit onderwerp zijn praeadvies uitgebracht door mrs. H. A. E. Modderman en E. F. Bonjer.

Mr. Modderman komt tot de conclusie, dat in het algemeen voor een eisch van uitbreiding van het arbeidsveld van den advocaat geen redelijke behoefte bestaat en dat degenen, die thans naast hem op dit terrein werkzaam zijn, voldoende in staat zijn te achten aan de behoeften van het publiek te voldoen, — behoudens de zaakwaarnemers, die zich inderdaad op het terrein begeven, dat zij aan den advocaat behoorden over te laten.

Wat de specialisatie betreft, meent deze praeadviseur, dat ook in deze de toestand kan blijven zooals hij is. De advocaat blijve zich beschikbaar houden om zijn cliënten bij te staan op elk onderdeel van het rechtsleven, terwijl de praktijk van zelf wel de bevoegdheden, die aan specialisatie mochten bestaan, zal bevredigen.

Mr. Bonjer komt tot de conclusie, dat specialisatie een eisch is, welke door de uitgebreidheid van het arbeidsveld aan den advocaat wordt gesteld en welke zich steeds meer doet gevoelen. Zonder specialisatie zal het niet mogelijk zijn dat arbeidsveld te bewerken op de wijze, die de rechtzoekenden verlangen en zullen deze den advocaten den rug toekeren, voor zoover zij zich op andere wijzen zullen weten te behelpen. Toch meent ook deze praeadviseur, dat noch de specialisten, noch de anderen belang hebben bij het officieel instellen van het etiket «specialist», gelijk in Duitschland met de «Tachanwaltschaft» sedert eenige jaren het geval is.

Wat betreft uitbreiding van het arbeidsveld, meent hij, dat dit arbeidsveld zoo ruim is, dat het er vooral op aan zal komen, dat ruime arbeidsveld te behouden. Zoowel het goede specialiseeren als het bevorderen van een snelle verkrijging van recht zal de weg hiertoe zijn.

Aan het debat wordt deelgenomen door mrs. Hesse, Wolf, Hettinga Tromp, Nolen, van Krimpen, Gerlings, de Vrieze, van Lookeren Campagne, Jansen van Raay, Koeleman en Pastoors.

De meerderheid der sprekers is het in hoofdzaak eens met het betoog van mr. Bonjer en vindt, dat de opvatting van mr. Modderman feitelijk te veel inbreuken op het arbeidsveld van advocaat zouden kunnen meebrengen. Een enkele spreker slechts is voorstander van een openlijke aankondiging van specialisatie, zooals thans in de Deutsche advocatuur is toegestaan.

Nadat de praeadviseurs hun praeadvies nog hebben toegelicht en de verschillende sprekers beantwoord, wordt door den voorzitter nog een korte samenvatting der debatten gegeven, doch vraagpunten zijn niet opgesteld.

In plaats van de periodiek aftredende en niet herkiesbare bestuursleden mrs. J. H. Telders, Ch. H. M. van Oppen en R. Römer, werden tot bestuursleden gekozen mrs. Jhr. A. K. C. de Brauw, J. A. Willinge Gratema, en J. J. A. H. Houben.

De ondervoorzitter der vereniging, mr. J. H. Worst, heeft onder instemming der vergadering waardeerende woorden gezegd aan den aftredenden voorzitter, mr. J. H. Telders.

Wetgeving

WET OP DE VERWERFING, HET VERLIES EN DE HERKRIJGING VAN DE NATIONALITEIT

ALBERT, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. — Artikel 4 van de wet van 15 Mei 1922, aangevuld bij artikel 12 van de wet van 4 Augustus 1926, wordt gewijzigd als volgt:

«De vreemdelinge die met een Belg huwt of wier man door nationaliteitskeuze Belg wordt, volgt den staat van haar man.

» Nochtans kan zij van de Belgische nationaliteit afzien, door op de bij artikel 22 bepaalde wijze, een verklaring af te leggen binnen zes maanden te rekenen van den dag van het huwelijk of van den dag waarop haar man Belg geworden is, mits te doen blijken dat zij de vreemde nationaliteit bezit of dat zij die door haar verklaring zelf herkrijgt.

» Zij kan te allen tijde, en onder bovenstaande voorwaarden na de ontbinding van het huwelijk, van de Belgische nationaliteit afzien.»

Art. 2. — De tweede alinea van artikel 5 van de wet van 15 Mei 1922 wordt gewijzigd als volgt: «Tot dat zij den vollen leeftijd van twee en twintig jaar hebben bereikt, kunnen zij echter, mits te doen blijken dat zij de vreemde nationaliteit bezitten of dat zij die door hun verklaring zelf herkrijgen, van de Belgische nationaliteit afzien door een verklaring afgelegd op de bij artikel 22 bepaalde wijze.»

Art. 3. — Artikel 12 van de wet van 15 Mei 1922 wordt gewijzigd als volgt:

«Om de Staatsnaturalisatie te kunnen verkrijgen, moet men:

» 1° Ten volle dertig jaar oud zijn;
» 2° Sedert ten minste vijftien jaar, zijn gewone verblijfplaats in België of in de kolonie hebben. Dit tijdsbestek wordt echter tot tien jaar verminderd voor den vreemdeling die gehuwd is met een vrouw, Belg door geboorte, of die weduwnaar of uit den echt gescheiden is van een vrouw, Belg door geboorte, bij welke hij een of meer nakomelingen heeft, alsmede voor de vrouw van vreemde afkomst, die met een Belg is gehuwd.

» Staatsnaturalisatie kan, wegens aan den Staat of de kolonie bewezen uitnemende diensten, zonder eenig ander vereischte worden verleend.»

Art. 4. — Artikel 13 van de wet van 15 Mei 1922 wordt gewijzigd als volgt:

«Om de gewone naturalisatie te kunnen bekomen, moet men:

» 1° Ten volle twee en twintig jaar oud zijn;
» 2° Sedert ten minste tien jaar zijn gewone verblijfplaats in België of in de kolonie hebben. Dit tijdsbestek wordt echter verminderd tot vijf jaar voor den vreemdeling, die gehuwd is met een vrouw, Belg door geboorte, of die weduwnaar of uit den echt gescheiden is van een vrouw, Belg door geboorte, bij welke hij één of meer nakomelingen heeft.»

Art. 5. — Artikel 15 van de wet van 15 Mei 1922 wordt door de volgende bepaling vervangen: «De vreemdelinge wier echtgenoot door naturalisatie Belg geworden is, wordt in denzelfden toestand van haar echtgenoot geplaatst, indien zij binnen zes maanden na de overschrijving van de naturalisatie-akte, haar voornemen te kennen geeft van deze bepaling te genieten. Deze verklaring is onderworpen aan de formaliteiten voorzien bij artikel 10. Het staat haar echter vrij de naturalisatie aan te vragen tegelijkertijd met haar man en, in dit geval, wordt zij vrijgesteld van de bij de artikelen 12 en 13 bepaalde voorwaarden.

» Dit geldt eveneens voor de meerderjarige of meerderjarig verklaarde zoons en de meerderjarige of meerderjarig verklaarde ongehuwde dochters, wier vader Belg is geworden door naturalisatie vóór het verstrijken van hun vijf en twintigste jaar.»

Art. 6. — Aan artikel 19 van de wet van 15 Mei 1922, gewijzigd bij artikel 18 van de wet van 4 Augustus 1926, wordt een eerste alinea toegevoegd, luidende als volgt:

«De Belg door geboorte, die dien staat verloren heeft bij toepassing van artikel 18, 1°, eerste alinea, kan dien door een verklaring van nationaliteitskeuze herkrijgen, op voorwaarde dat hij gedurende de twee jaar die zijn verklaring voorafgaan, zijn gewone verblijfplaats in België of in de kolonie gehad heeft. De bepaling van artikel 7 is op die keuze van toepassing.»

Art. 7. — De eerste alinea van artikel 19 van de wet van 15 Mei 1922, gewijzigd bij artikel 18 van de wet van 4 Augustus 1926, wordt vervangen door de volgende bepaling, die de tweede alinea van bedoeld artikel 19 wordt:

«De vrouw die Belg door geboorte is en dien staat bij toepassing van de §§ 2 en 3 van artikel 18 verloren heeft, kan dien herkrijgen na de ontbinding van het huwelijk door een verklaring van nationaliteitskeuze op voorwaarde dat zij gedurende het jaar dat de verklaring voorafgaat, haar gewoon verblijf in België of in de kolonie gehad heeft.»

Art. 8. — De tweede alinea van artikel 19 van de wet van 15 Mei 1922, gewijzigd bij artikel 18 van de wet van 4 Augustus 1926, wordt vervangen door de volgende bepaling die de derde alinea van bedoeld artikel wordt:

«Het kind dat bij toepassing van artikel 18, 4°, den staat van Belg verloren heeft, kan dien tusschen den leeftijd van volle zestien jaar en van volle twee en twintig jaar door een verklaring van nationaliteitskeuze herkrijgen, op voorwaarde dat het gedurende het jaar dat aan de verklaring voorafgaat, zijn gewoon verblijf in België of in de kolonie gehad heeft. De bepaling van artikel 9 is op die keuze van toepassing.»

Art. 9. — De tweede alinea van § 3° van artikel 18 van de wet van 15 Mei 1922, gewijzigd bij artikel 17 van de wet van 4 Augustus 1926, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«In die beide gevallen, kan echter de Belgische vrouw, behalve wanneer zij slechts door haar huwelijk Belg geworden is, den staat van Belg behouden door een verklaring op de bij artikel 22 bepaalde wijze af te leggen, binnen zes maanden te rekenen van den dag van het huwelijk of van den dag waarop de man van nationaliteit veranderd is.»

Art. 10. — In artikel 23 van de wet van 15 Mei 1922 worden de woorden: «Belg door geboorte» vervangen door de woorden: «Belg door afstamming».

Art. 11. — De volgende bepaling wordt, als artikel 23bis, in de wet van 15 Mei 1922 ingevoegd:

«Voor de toepassing van deze wet, is Belg door geboorte, de persoon die dien staat anders dan door naturalisatie of door huwelijk verworven heeft.»

Art. 12. — Onder de benaming «Wet op de verwerving, het verlies en de herkrijging van de nationaliteit» zullen de bepalingen van deze wet met die van de wetten van 15 Mei 1922, van 4 Augustus 1926 en 30 Mei 1927 over hetzelfde onderwerp bij koninklijk besluit samengevoegd worden.

Overgangsbepalingen

I. — De Belgische vrouwen die den staat van Belg verloren hebben ten gevolge van haar huwelijk met een vreemdeling of ten gevolge van de verwerving van een vreemde nationaliteit door haar man, kunnen binnen drie jaar, te rekenen van den dag van het van kracht worden van deze wet, de Belgische nationaliteit herkrijgen door een verklaring afgelegd op de bij artikel 22 der wet van 15 Mei 1922 bepaalde wijze.

Het voordeel van dit artikel wordt ontzegd aan de vrouwen die alleen door huwelijk Belg geworden zijn, alsmede aan de Belgische vrouwen die, bij toepassing van de Fransch-Belgische overeenkomst van 12 September 1928, betreffende de nationaliteit van de gehuwde vrouw, de Fransche nationaliteit verkregen hebben, tenzij, in dit laatste geval, het huwelijk ontbonden is.

II. — De vreemdelinge wier echtgenoot reeds door naturalisatie Belg geworden is, kan dien staat verwerven indien zij binnen twee jaar na het van kracht worden van de wet haar voornemen te kennen geeft van de aan haar echtgenoot verleende naturalisatie te genieten. Deze verklaring is onderworpen aan de formaliteiten voorzien bij artikel 10 van de wet van 15 Mei 1922.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den «Moniteur» bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 15n October 1932.

RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG TE MECHELEN

Dienstreglement

ALBERT, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.

Gelet op de wet van 22 Juli 1927;

Herzien Onze besluiten van 1 September 1927 en van 9 Juli 1929;

Gezien de adviezen van den eersten voorzitter van het Hof van beroep te Brussel, den procureur-generaal bij dit Hof en den voorzitter der rechtbank van eersten aanleg te Mechelen;

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Eenig artikel. De artikelen 1, 2, 3 en 4 van het dienstreglement der rechtbank van eersten aanleg, te Mechelen, zijn gewijzigd als volgt:

«Art. 1. — De rechtbank bestaat uit drie kamers. De eerste is samengesteld uit drie rechters ten minste. De tweede en de derde zijn kamers met een rechter die alleen recht spreekt.

» Art. 2. — De eerste kamer houdt zitting, den Maandag in burgerlijke zaken; den Dinsdag in correctionele zaken; den Woensdag in handelszaken en den Donderdag in burgerlijke en handelszaken.

» Art. 3. — De tweede kamer houdt zitting, den Dinsdag in burgerlijke en handelszaken; den Woensdag en den Donderdag in handelszaken.

» De derde kamer houdt zitting, den Vrijdag en den Zaterdag in correctionele zaken.

» Art. 4. — De dagen en uren van de terechtzittingen van de tweede en de derde kamer, zitting houdende als raadkamer in strafzaken, worden door den voorzitter bepaald.»

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 17n November 1932.

Mededeelingen

UNIVERSITEIT TE GENT. — RECHTS-GELEERDE FACULTEIT. — ONDERWIJZENDE PERSONEEL. — BEVORDERING.

Naar luid van een koninklijk besluit van 21 November 1932, is de heer Orban, M., doctor in de rechten, docent, tot den rang van buitengewoon hoogleraar bevorderd.

Hij zal houden:

1° In de rechtsgeleerde faculteit, den cursus in het vergelijkend grondwettelijk recht (licentiaatsexamen in de Staatswetenschappen) en den cursus in het administratief recht (cand. in de Staatswetenschappen, cand. in de bestuurswetenschappen, licentiaatsexamen in de bestuurswetenschappen);

2° In de bijzondere handelsschool, den cursus in de beginselen van het Belgisch grondwettelijk recht en administratief recht en den cursus in de begrippen van het vergelijkend grondwettelijk recht.

Naar luid van een koninklijk besluit van 21 November 1932, zal de heer Simon, J., raadsheer in het Hof van beroep, docent bij de rechtsgeleerde faculteit der universiteit te Gent, in eereopzicht, den rang van gewoon hoogleraar in die faculteit bekleeden.

Rechterlijk leven

RECHTERLIJKE ORDE

Bij koninklijke besluiten van 24 November 1932 is, op hun verzoek, ontslag verleend:

Aan den heer Van den Hende (F.-L.-J.), uit zijn ambt van plaatsvervangend rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Mechelen.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt;

Aan den heer Van den Hende (F.-L.-J.), uit zijn ambt van pleitbezorger bij de rechtbank van eersten aanleg te Mechelen.

Zijn benoemd:

Tot deurwaarder: Bij de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, de heer Herremans (T.-C.), candidaat-deurwaarder te Berchem (Antwerpen), ter vervanging van wijlen den heer Laureys;

Bij de rechtbank van eersten aanleg te Tongeren, de heer Valkenborgh (M.-J.-P.-T.-Ch.), candidaat-deurwaarder te Tongeren, ter vervanging van wijlen den heer Florin.

Bij koninklijke besluiten van 24 November 1932:

Zijn aangesteld in de rechtbank van koophandel te Gent:

Tot rechter, de heer Buyck (F.), plaatsvervangend rechter in die rechtbank, ter vervanging en om het mandaat uit te doen van den heer De Vriendt, die afgetreden is;

Tot plaatsvervangend rechter, de heer Baillie (E.-A.), handelaar te Gent, ter vervanging en om het mandaat uit te doen van den heer Buyck;

Is tot rechter in de rechtbank van koophandel te Sint-Niklaas aangesteld, de heer De Pillecyn (R.), industrieel te Sint-Niklaas, ter vervanging en om het mandaat uit te doen van den heer Hendrickx, die als zoodanig aftreedt;

Is aangeduid om gedurende een nieuwen termijn van drie jaren, met ingang van 22 December 1932, het ambt van onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Leuven waar te nemen, de heer Kumps, rechter in die rechtbank.

Bij koninklijk besluit van 1 December 1932 is aan den heer De Perre (E.-M.-J.-B.), op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van kamervoorzitter in het Hof van beroep te Gent.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt.

Bij koninklijke besluiten van 24 November 1932:

Zijn benoemd:

Tot rechter:

In de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen:

De heer Meir (P.-M.-M.), substituut procureur des Konings bij die rechtbank, ter vervanging van den heer Angenot, die tot een ander ambt is beroepen;

De heer Van Mieghem (C.-P.-L.-A.), onderzoeksrechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde, ter vervanging van den heer Bartholomeussen, die tot een ander ambt is beroepen;

In de rechtbank van eersten aanleg te Nijvel, de heer De Bloudts (E.-A.-G.), advocaat-pleitbezorger, plaatsvervangend rechter in die rechtbank, ter vervanging van den heer Dubois, die tot een ander ambt is beroepen;

In de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde:

De heer Van Malleghem (W.-P.-F.), advocaat te Gent, ter vervanging van den heer Geerinckx, die tot een ander ambt is beroepen;

De heer Gérard (J.-J.-A.-G.-M.), advocaat te Hasselt, ter vervanging van den heer Van Mieghem;

NOTARIAAT

Bij koninklijke besluiten van 24 November 1932 is, op hun verzoek, ontslag verleend:

Aan den heer Goedhuys (J.), uit zijn ambt van notaris ter standplaats Overysse.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt;

Aan den heer Peel (G.-J.-G.-C.), uit zijn ambt van notaris ter standplaats Rousbrugge-Haringhe.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt;

Aan den heer Lesseliers (A.-F.-M.-G.), uit zijn ambt van notaris ter standplaats Beyeren (Waes).

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt;

Zijn tot notaris benoemd:

Ter standplaats Overysse, de heer Goedhuys (C.-Ch.-R.), candidaat-notaris te Overysse, ter vervanging van den heer Goedhuys, J.;

Ter standplaats Rousbrugge-Haringhe, de heer Deeren (R.-A.-J.-M.), candidaat-notaris te Nieuwpoort, ter vervanging van den heer Peel;

Ter standplaats Beveren (Waas), de heer Lesseliers (G.), doctor in de rechten en candidaat-notaris te Beveren (Waas), ter vervanging van den heer Lesseliers, A.;

Ter standplaats Seny, de heer Defooz (F.-L.-G.-H.), doctor in de rechten en candidaat-notaris te Schaerbeek, ter vervanging van wijlen den heer Defooz, F.

Bij koninklijke besluiten van 25 November 1932:

Is, op zijn verzoek, ontslag verleend:

Aan den heer Delwaide (L.-H.-J.), uit zijn ambt van notaris ter standplaats Reckheim.

Hij is gemachtigd tot het voeren van den eere-titel van zijn ambt.

Zijn tot notaris benoemd:

Ter standplaats Reckheim, de heer Delwaide (Ch.-L.-G.), candidaat-notaris te Reckheim, ter vervanging van den heer Delwaide, L.

Uitgever: Drukk. «Themis»

Best.: R. Van Canteren

Korte Riddersstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200.95

Uitgaven van het "Rechtskundig Weekblad"

Reeds verschenen :

Mr René VICTOR : « Het belang van de Nederlandsche wetenschap voor de algemeene rechtstheorie. » (7.50 fr.).

M. Robert VANDEPUTTE : « Het begrip van het politiek misdrijf in het Belgisch recht. » (20 fr.).

Ter perse :

Mr René DE JONGH : « De Wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen (lijvig boek-deel van 800 blz.).

Mr Herman JACOB : « Het verzekeringscontract in het vergelijkend recht.

Mr Reinhold VON LENNEP : « De verzekering tegen de werkloosheid in België.